

פרוטוקול מס' 206

ועדת הכספים

יום ה', כ"ג בחשוון התשמ"ו, 7 בנובמבר 1985, 10:00, תל אביב

נכחו:

חברי הועדה:
א. שפירא - יו"ר
י. ארידור
א. אבוחצירא
ז' אמיר
י. ארצי
פ. גרופר
ד. דנינו
א. ויינשטיין
א. ורדיגר
י. כהן
ע. עלי
י. צבן
ח. רמון
א. שלום
ג. שפט

מוזמנים:

י. ברון - הממונה על הכנסות המדינה
ר. ברקת - מנהל המכס ומע"מ
י. וינוגרד, ד. שמעוני - משרד האוצר
ר. פרבר - מנכ"ל משרד התיירות
ת. פנחסוביץ - משרד המשפטים
מ. אמיר - תה"ל

מזכיר הועדה: א. קרשנר
יועצת כלכלית: ס. אלחנני
יועץ משפטי: א. דמביץ

קצרנית: א. אשמן

סדר היום: א. חוק היטל על שירותים מיובאים (הוראות שעה) (תיקון מס' 2 והארכת תוקף), התשמ"ו-1985
תקנות היטל על שירותים מיובאים ונכסי חוץ (הוראת שעה) (החזר בשל ייצוא) (עמודים 2-3, 6-24)
ב. הצעות לסדר היום (עמודים 3, 24)
ג. תקנות מס הכנסה (שווי השימוש ברכב) (תיקון) (מכתב שר האוצר מיום 27.10.85)

א. חוק היטל על שירותים מיובאים (הוראות שעה) (תיקון מס' 2 והארכת חוקף), התשמ"ו-1985
הקנות היטל על שירותים מיובאים ונכסי חוץ (הוראת שעה) (החזר בשל ייצוא

היו"ר י. ארידור:

אני פותח את הישיבה. אנחנו ממשיכים בדיון בחוק היטל על שירותים מיובאים. נציג תה"ל רוצה לומר כמה דברים בענין החוק.

מ. אמיר:

אני רוצה להביא לפני חברי הועדה את הנושא של ייצוא שירותי ידע ותכנון בכלל, והנושא של תה"ל בפרט. הענף שלנו מורכב מהרבה מאד חברות קטנות, בעיקר חברות המייצאות ידע, בחי תוכנה, וחברה ממשלתית אחת גדולה - תה"ל - שמהווה כ-30% - 40% מהענף. החל מ-13 בנובמבר 1984 חויבנו בהיטל בשעור 15% על כל התשלומים שאנחנו מעבירים לתה"ל למימון פעולות, פנינו למינהל הכנסות המדינה ולמכס, הסברנו שההיטל הזה הוא מס מחזור על הכנסות ייצוא ושנאנחנו לא יכולים לעמוד במס הזה. המס הזה הופך אותנו, טכנית, לענברים על החוק.

היו"ר י. ארידור:

מה זאת אומרת "טכנית"? או שעוברים על חוק או שלא עוברים על חוק. אחת מודיע לוועדת הכספים שתה"ל עוברת על החוק?

מ. אמיר:

אנחנו עובדים בארצות, כמו למשל בניגרייה, שמהן אי אפשר להוציא מטבע חוץ. אם יש לנו הכנסה של מיליוני דולרים בניגרייה, אין אנחנו יכולים להוציא משם מטבע חוץ אבל אנחנו חייבים לשלם את ההיטל גם על הכספים האלה. אנחנו לא יכולים לעמוד בתשלום כזה, כי איננו יכולים להוציא כסף מאותה ארץ. לכן השתמשתי במילה "טכנית".

היו"ר י. ארידור:

גם אם לא מעבירים את הכסף לארץ חייבים לשלם 15%?

י. ברוך:

כן. על פי החוק, חייבים לשלם את ההיטל גם על כספים שצריך להביא ולא מביאים לארץ.

מ. אמיר:

דיברנו עם אנשי מינהל הכנסות המדינה בענין הפטור. אנחנו מבקשים לחקן את סעיף החחילה. מפעלי תעשייה וחקלאות קיבלו ביולי פטור לפי משבצת 48 ברשומון הייצוא, אבל זה חל רק על ייצוא טובין.

י. ברוך:

ב-13 בנובמבר 1984 החוק חייב את כולם בהיטל בשעור 15%. בתקנות עכשיו מציעים פטור גם לייצוא שירותי ידע והחזר הסכומים ששולמו מ-1 באפריל 1985. עלתה השאלה מדוע לא יינתן החזר מ-13 בנובמבר 1984. שאלה זו נשאלנו על ידי כל הענפים בלי יוצא מן הכלל. שר האוצר לשעבר יורם ארידור אמר פעם שיש דברים שבהם אומרים: עד כאן אני יכול, מעבר לזה אני לא יכול. יש מסגרת של שנה חקציבית.

הנחה ניחנה אך ורק לייצוא סחורות. לפני מספר חודשים באנו לוועדת הכספים וביקשנו אישור לפטור מההיטל לסעיף אחד בלבד - עמלות לסוכנים בחו"ל. זאת ביקשנו רטרואקטיבית מ-13 בנובמבר, לפי משבצת 48 ברשומון הייצוא. אם ייצואן ייצא ב-100 אלף דולר ושילם 3000 דולר עמלה לסוכן בגין אוחו ייצוא, רק על 97 אלף דולר קיבל תמריצי ייצוא. על 3000 דולר לא שכה בחמריץ, הסכום הזה הומר בשער דולר רגיל, זה היה לפני המדיניות הכלכלית החדשה. אמרנו שעל הסכום הזה רוצים לחת החזר, וחשבנו שבזה הסתיימה הפרשה. אחר כך הוכיחו לנו, אחרי השינויים שחלו בחישוב ערך מוסף, שיש מקום להרחיב את המסגרת על מנת שתהיה סימטרית. ההחלטה באוצר היתה שכל ההחזרים יהיו מ-1 באפריל 1985 בלבד. הקביעה הזאת חלה על כולם, יוצאים מן הכלל ישארו אלה שכבר קיבלו החזר בגין תשלום עמלות לסוכנים.

מ. אמיר:

אנחנו מבקשים רק מה שניתן לאחרים לפי משבצת 48.

היו"ר י. ארידור:

חודה רבה למר אמיר.

ב. הצעות לסדר היום

ד. דנינו:

מהפרסומים בעתונים למדנו שאגודות ספורט חייבות הרבה כסף למט הכנסה. אנחנו יודעים שעל חוב למט הכנסה יש ריבית, הצמדה וקנסות. יש שמועה כאילו משחררים את אגודות הספורט מחלק מהחובות האלה. אני מבקש להעמיד את הנושא על סדר היום כדי שנקבל דין וחשבון על כל אגודות הספורט.

היו"ר י. ארידור:

מכיוון שמר ברוך נמצא כאן, הוא יוכל להשיב מיד.

י. ברוך:

אגודות הספורט הן רק חלק מרשימת הגופים שחייבים לנו כסף זמן ארוך. הפעולה בחחום זה לא התחילה עכשיו, התחלנו בזה כבר בדצמבר 1984. נחנו לאגודות הספורט ארכה נוספת ועוד ארכה והתנינו אתם תנאים. חתמנו על הסכם עם ראשי כל האגודות, הסכם לתקופת נסיון של חצי שנה, לפיו הם ישלמו בכל חודש את התשלום השוטף בדייקנות ועוד לפחות כפל הסכום הזה בגין החוב מן העבר. חלק מהאגודות מקיימות את ההסכם. לא התחייבנו מצידנו לשום דבר, אבל אמרנו שבגמר התשלום של מלוא החוב עם הריבית וההצמדה, נשקול אולי לפטור אותם מקנסות.

מי שלא מקיים חובות, צריך לחת את הדין. לא להעביר לקופת-האוצר ניכויים של מס במקור - זאת עבירה פלילית. מחר נגיע גם לרשויות מקומיות, קופת חולים ומלכ"רים אחרים. אנחנו חייבים למלא את החובה המוטלת עלינו, כדי שלא יגיד לנו מבקר המדינה: מי שמכם להחליט ממי כן לגבות וממי לא לגבות? יש מחלקה אחרת שעוסקת בתמיכות, אנחנו חייבים לגבות את הכסף. פעולות אלה ימשכו בכל הענפים, כדי לעשות סדר ונקיון ציבורי בנושא זה.

ד. דנינו:

לא נחמם הבטחה לשחרר מריבית והצמדה?

י. ברוך:

בשום פנים ואופן לא. אמרתי רק שאם יקיימו את ההסכם, נשקול אפשרות לא להטיל עליהם קנסות.

היו"ר י. ארידור:

זה מקובל.

ג. שפט:

שמענו שהשר שחל הציע שהממשלה תפסיק לשלם ריבית על החובות שלה. אני רוצה לשאול את הממונה על הכנסות המדינה אם יש תוכנית כזאת, אם התוכנית הזאת באה מצד האוצר או ממקום אחר, כדי שנדע אם ההצעה רצינית או לא.

י. ברוך:

כמוך, קראתי את הדברים בעתון. קראתי את התגובה של ראש הממשלה. זה לא ענין למינהל הכנסות המדינה, זה ענין של הממשלה. אם תקרא את תגובת ראש הממשלה, תקבל תמונה מאוזנת.

א. ויינשטיין:

בישיבה אחמול ביקשתי שמזכירות ועדת הכספים תפנה למשרד האוצר, בהסכמת הועדה, בענין דמי ביטוח לאומי של עצמאיים. אם מורידים חלום ביטוח לאומי למעסיקים, הרי גם העצמאיים הם מעסיקים. האם היחה פנייה? ואם כן, האם התקבלה תשובה?

היו"ר י. ארידור:

פנייה היחה. מרגע שפניתי בישיבת הועדה וביקשתי ממר ברוך להשיב על השאלה, היחה פנייה. **לם פריך דבר מעבל לזה.**

א. קרשנר:

לא העברתי פנייה בכחב.

היו"ר י. ארידור:

מרגע שביקשתי ממר ברוך להשיב, היחה פנייה. מזכירות הועדה יכולה להוסיף על זה ולשלוח גם מכחב.

א. ויינשטיין:

אם מר ברוך יעביר את הענין לשר האוצר.

היו"ר י. ארידור:

אם מר ברוך יכול להשיב עכשיו, ישיב. אם לא, ישיב כאשר חתיה לו חשובה.

י. ברוך:

אני יכול להשיב עכשיו, אבל השאלה היא אם אני צריך להשיב על מה שקראתי בעתון או על מה שביקש חבר הכנסת ויינשטיין, כי הפנייה לא היתה שלמה, הועלחה במהירות.

א. ויינשטיין:

עצמאיים משלמים 21% לביטוח לאומי, גם כמעסיקים של עצמם וגם כשכירים של עצמם. שכירים משלמים פחות. יש ידיעות, שלא הוכחו, שהאוצר מקיים מגעים עם ההסתדרות בדבר הסכם סודי שלפיו דמי הביטוח הלאומי למעסיקים ירדו ב-4%, המעסיקים ישלמו תוספת יוקר אבל לא יעלו מחירים. אם עומדים להוריד חשלומי ביטוח לאומי למעסיקים, אני מבקש שבאותו שיעור יורידו גם את החשלומים של עצמאיים.

י. ברוך:

הנושא הזה לא נדון בשום פורום שהייתי שותף בו, ואני שותף בכל הפורומים בנושאים אלה. אני חושב שזאת בדוחה עתונאית.

כשדנים על רפורמה כלשהי בשיטת מיסוי, כולל הביטוח הלאומי, מדרגות מס או ניהל המס, אנחנו דנים באופן כללי. אני לא ממליץ ולא אמליץ שחיה הבחנה כלשהי בין עצמאיים ושכירים.

א. ויינשטיין:

אני מבקש להעביר את פנייתי בענין זה לשר האוצר.

פ. גרופר:

אגודות ספורט יש בארץ מלפני קום המדינה, ואיך יתכן שרק היום, אחרי כל כך הרבה שנים, הצלחתם להגיע לבדיקה בנושא זה. על סקטור יצרני, על החקלאות הושבחת ופרנסים, בודקים את הדברים בשדה. באחד המושבים בצפון תפסו אדם שלא הצהיר על הכנסה של 5 אלף שקל, הוא נדון לחודש מאסר וקנס של רבע מיליון שקלים. לעומת זאת במגזר אדיר כמו הספורט לא טיפלתם במשך שנים, ופחאום התעוררתם. רק היום גילו שיש אגודות ספורט בארץ ורק היום גילו שלא משלמים שם מיסים?

י. ברוך:

נציבות מס הכנסה והנהלת המכס מטפלות באופן שוטף במשך השנים בכל המיגזרים, ללא כל הפלייה. כוח האדם שעומד לרשות המערכות האלה צומצם מאוד בשנים האחרונות, כתוצאה מזה ירד גם הטיפול בכל המיגזרים. בשנה האחרונה תבעתי תוספת כוח אדם, היתה חמיכה בתביעה שלי וחבר-הכנסת צבן הציע שהתוספת לא תהיה זמנית אלא קבועה ו-300 איש יוספו לשיא כוח אדם. ההצעה נפלה ברוב של 8 נגד 7, וגם זה אומר משהו. קיבלנו תוספת של 300 איש, זה איפשר לנו לעשות מבצעים משותפים למס ערך מוטף ומס הכנסה בתחומים רבים יותר.

ספורטאים עולים על דפי העתונות פי עשרה או פי מאה מאשר כל ענף אחר. מה שעושים לגבי ספורטאי זה סקופ עתונאי, אבל אנחנו לא מטפלים בספורטאים אחרת מאשר בחעשיה, במלאכה, בחקלאות או בכל ענף אחר. לטיפול בכל ענף נותנים אותו משקל, אבל הספורטאים פזוט מפורסמים יותר.

הדו"ח השבועיים שאני מקבל מהמכס ומס הכנסה על הפעולות השוטפות מגלים קשה רחבה ביותר, אין הם פוסחים על ענף כלכלי אחד, לא על עצמאיים, לא על חברות ולא על מקצועות חופשיים. היחה לי תקווה שעקב הפעולה הרחבה שלנו אנשים יתחילו לפחות להזהר יותר, אני כבר לא אומר שיתחילו להיות צדיקים או אזרחים טובים יותר. בהחילה היו חשדות לעכירות לגבי 20% מהנבדקים, השעור ירד ל-18.8%, 16%, ואפילו 15%. כחבתי כבר לשר האוצר שיש מגמה חיובית. אני מעוניין שעד כמה שאפשר יהיו פחות תפיסות של חשודים. לפני שבועיים קיבלתי דו"ח ובו שוב עלה השעור ל-18%. חשבתי שזה מקרה. אמרו לי בנציבות מס הכנסה שאמנם החוצאה היא מקרית, כי במקרה עשו פעולה במקום מסויט, שם החוצאה היחה 70% וזה היטה את הממוצע. בדו"ח שקיבלתי אחמול היה השעור 20%. עוד לא ניתחתי את הנתונים ואינני יודע את הסיבות.

הבדיקות נעשו בכל מגזרי המשק. אנחנו מטפלים בכל באופן שווה, ללא משוא פנים, ללא פנייה סקטוריאלית. על מנה שהצדק גם יראה ולא רק יעשה, בנושא הרגיש הזה של ספורטאים, הואיל והנגע הוא בכל מקום, צריך ללכת לכל האגודות. לא מפני שאני חושש שמישהו יגיד שאנחנו נוהגים באיפה ואיפה, אלא כדי שיראו שאין נוהגים באיפה ואיפה.

ז'. אמיר:

ביום שני בערב הונחו על שולחן הכנסת המלצות של הועדה המשותפת של ועדת הכספים וועדת הפנים לענין שכר השוטרים. ועדת הפנים קיבלה פה אחד החלטה לחמוך בהמלצות אלה ולבקש מהאוצר לבצען. אני מבקש שגם ועדת הכספים תקבל היום החלטה דומה. יהיה לזה משקל רב בעיני שר האוצר.

היו"ר פ. גרופר:

כשיבוא היושב ראש, נעלה את הענין.

א. חוק היטל על שירותים מיובאים (הוראת שעה) (תיקון מס' 2 והארכת תוקף), התשמ"ו-1985
תקנות היטל על שירותים מיובאים ונכסי חוץ (הוראת שעה) (החזר בשל ייצוא)

א. ויינשטיין:

אחמול קיבלנו כמה תיקונים לחוברת הכחולה ולנייר הלבן. מתי נקבל את ההצעה המתוקנת בדפוס?

א. דמביץ:

ביום שני בבוקר, לקראת ההצבעה בוועדה.

י. ברוך:

היו הערות לסעיף 10(16) בהצעת החוק (עמוד 11). על מנת למנוע אי הבנה אנחנו מבקשים להוסיף סעיף: שירות מיובא שהוא נכס חוץ יראוהו לענין חוק זה כשירות מיובא בלבד.

כאשר הסוכנות היהודית שולחת כסף לחו"ל, אם זה מיועד לרכישת נכס, היא צריכה לשלם היטל; אם זה חשלום עבור שירות - היא פטורה מהיטל מכוח חקנות קודמות. מתקבלת סחירה. הסעיף שאנחנו מציעים להוסיף פוחר את הבעיה. היא צריכה להיות פטורה מהיטל גם כך וגם כך.

בעיה שניה הייתה בסעיף 13 לחוק העיקרי. דנו בענין והגענו למסקנה שמה שהצענו זה המירב שאנחנו יכולים לעשות. לא מצאנו אפשרות נוספת. החוק קובע שאם אדם השקיע בחו"ל בחברת שיווק או בנכס, באישור המפקח על מטבע חוץ ובאישור כל הנוגעים בדבר, הוא צריך לשלם 15%. מה שיהיה אם הוא מוכר את הנכס ומחזיר מטבע חוץ לארץ? אם החזיר תוך תקופת החוק, יקבל בחזרה 15%. שאלו למה ההגבלה רק לתקופת החוק, למה לא להחזיר את הסכום ששולם כהיטל גם אם מטבע חוץ הוחזר שלוש שנים או חודש אחרי תקופת החוק.

אמרנו שהחוק הוא זמני. אחד מארבעה הגורמים שהניעו אותנו לבקש הארכת תוקפו של החוק היה ההשפעה על מחיר המטבע למטרות של חשלום עבור שירות מיובא או השקעה בנכס בחו"ל. יכול להיות מצב שלא יהיה עוד צורך בזה. אם יהיה עוד צורך בחוק, נבקש הארכת תוקפו, כולל הסעיף בענין ההחזר. אם לא יהיה צורך בחוק, לא יהיה צורך גם בסעיף הזה. אם ישאר הסעיף הזה מעבר לתקופת תוקפו של החוק, תהיה כפילות, אדם יוכל לקבל פעמיים 15%.

חבר-הכנסת ויינשטיין אמר שהציבור שהולך להשקיע רוצה גם לדעת מה הסיכון ולכן צריך לגלות לציבור מה הכוונות. קיבלנו את ההצעה שייאמר כי שר האוצר, באישור ועדת הכספים, רשאי לקבוע שההיטל כולו או חלקו, לפי סוגים, יוחזר גם מעבר לתקופת החוק, בתנאים שיקבעו. אם התנאים ישתנו חלקית, יחזירו חלק מההיטל ששולם. הכוונה היא שלא תהיה כפילות ושלא תהיה פגיעה. אין כאן הגבלה של תקופה.

היו"ר י. ארידור:

אני רוצה להסביר לוועדה את הבעיה ולבקש ממר ברוך למצוא לה פתרון. לי אין פתרון. אילו הדברים שאמר מר ברוך היו כתובים בחוק, זה היה בסדר. אבל מר ברוך אומר את זה ולא רוצה לכתוב את זה בחוק. (י. ברוך: לא יכול) לא יכול ולא רוצה, ואולי לא רוצה מפני שלא יכול. מה שמר ברוך מציע לכתוב בחוק זה לא פתרון.

ההגיון אומר שאם אדם השקיע השקעה בחו"ל, אחר כך מכר את הנכס והחזיר ארצה את הכסף, צריך להחזיר לו את ההיטל ששילם. אין הצדקה לא להחזיר את ההיטל, בין שזה בתקופת החוק ובין שהוא מחזיר את הכסף מאוחר יותר. באיזה תנאים לא צריך להחזיר לו את הכסף? אם רוצים לעשות פיחות שמשמעותו האחדת שערים, לא פיחות אמיתי אלא פיחות להאחדת שערים, היות ועל מטבע חוץ משלמים 15% חוספת, אם מבטלים את החוספות ומייקרים מטבע חוץ יהיה מצב שלא צריך יהיה להחזיר לאדם מה ששילם כהיטל, כדי שלא יקבל פעמיים. אם לא יהיה פיחות כזה, צריך להחזיר לו את הכסף.

היום לא יודעים אם יהיה פיחות כזה או לא יהיה, ואם יהיה - מתי יהיה. מר ברוך, מטעמים מובנים, לא מוכן לכתוב בחוק התנייה של פיחות. ואני אינני חולק על כך. אבל אם לא כותבים את הדבר בחוק, אדם נמצא במצב לא ברור, הוא משקיע ולא בטוח אם יחזירו לו 15% כשיחזיר את הכסף לארץ, כי בענין המס יש בחוק דברים מפורשים, ועל החזר מדברים רק בתקופת החוק - שנה. שנה היא פרק זמן קצר.

ההצעה לחתום בחקנות סמכות לשר האוצר להחליט בדבר החזר, מצביעה על מגמה כללית. אבל אדם שעומד להשקיע לא יודע מה יהיה בחקנות בעוד שנה, אם יהיו בכלל חקנות כאלה.

בדרך כלל חקנות אין קשורות בהחרמת רכוש. אם רוצים להפקיע רכוש מאדם זה צריך להיות במעשה חקיקה ראשית. במיסים מפקיעים רכוש מאדם, וזה מקובל, אבל זה נעשה במעשה חקיקה ראשית. אם נותנים בנושא זה סמכות לשר האוצר להחליט לפי שיקול דעתו אם להחזיר או לא להחזיר 15%, באיזה תנאים להחזיר, כאשר מגיע החזר של כל הכסף ששולם, לא מחקבל על הדעת שדבר כזה יהיה בחקנות.

אני מסכים שאי אפשר להזכיר בחוק את המילה פיחות. אבל צריך שתהיה התחייבות משפטית בחוק, בלי שתוזכר המילה פיחות, שעצם ההחזרה לא תהיה תלויה בשיקול דעת לפי חקנות, כי ההחזרה של הכסף הזה מגיעה למשקיע. ביקשתי ממר ברוך למצוא נוסח מתאים. הבוקר אמר שלא מצא נוסח מתאים יותר מזה שהציע. אני סבור שאין דבר העומד בפני משפטנים כשהם רוצים ומשתדלים למצוא פתרון. אפשר למצוא נוסחה מתאימה.

א. ויינשטיין:

אם בשעת החזר השער היציג של הדולר יהיה פחות ב-15% מהשער שהיה בעת ההשקעה, יקבל החזר. כחבנו את זה בעשרות חוקים.

מ. ברוך:

מעולם לא אמרתי ולעולם לא אומר שנושא זה קשור קשר כלשהו עם פיחות. אין שום דיונים כאלה ואין כוונות כאלה. אמרתי וחזרתי ואמרתי גם הבוקר שהיו מספר טעמים לחוק הזה: א. טעם פיסקלי - לגבות מיסים; ב. היטל שיצמצם הוצאה של מסבע חוץ מן הארץ; ג. לקבוע מחיר למטבע שיהיה מקביל למחיר המשתלם באיזונים בין מטבעות שונים על ידי ביטוח סיכוני סחר חוץ. אם המצב יחייב הארכת תוקפו של החוק - נבקש זאת יוארך גם תוקפו של הסעיף הזה. אם המצב הכללי לא יחייב הארכת תוקפו של החוק, לא יהיה גם מקום להתנייה ולא תהיה הצדקה להחזיר את ההיטל ששולם. אם החוק יהיה חלקי, בצורה זו או אחרת, גם זה יהיה חלקי. בכל מקרה, גם אם חוקף החוק לא יוארך, שר האוצר יבוא לוועדת הכספים ויגיד שבגלל שינויים מטוימים במצב יש צורך בהחזר חלקי, או בכלל אין צורך בהחזר. ועדת הכספים צריכה לסמוך - כי שאמרה היועץ המשפטי מטעם משרד המשפטים, ואני מקבל דבריה באהדה רבה - ועדת הכספים וגם הציבור וגם המשקיעים צריכים לסמוך על היושר של המכשלה, שאם יהיה צורך, בבוא העת תבוא וחציע חקנה מתאימה, על פי סעיף ההסמכה. מעבר לזה אנחנו לא מציעים לקבוע, ואני חושב שבזה צריך להסתפק.

ע. עלי:

למה לא לקבל את ההצעה של חבר-הכנסת ארידור?

י. ברוך:

משפטנים אמרו שאין נוסח מתאים.

ת. פנחסוביץ:

אפשר לכתוב כל דבר, אבל גם אם לא נשתמש במילה פיחות, יהיה בזה רמז - - -

י. ארידור:

מר ברוך בא לוועדת הכספים ואמר: "את המילה במפורש. הוא אמר שלפי המצב יחזירו או לא יחזירו את הכסף. אני לא אומר לכחוב את זה בחוק, אבל אפשר למצוא נוסח שבצורה משפטית טובה יקבע מה שאמר היום מר ברוך, נוסח יותר מעורפל מילולית, אבל ברור מבחינה משפטית."

ח. פנחסוביץ:

אפשר, אבל יהיה בזה רמז שיש תוכנית לפיחות. אני בוודאי לא חשודה כמי שיודעת מה נעשה בתוכנית הכלכלית, אינני עוסקת בעניינים אלה. אבל אם יהיה פיחות, בעוד כמה חודשים יבואו ויבטלו את ההחזר. אם יהיה פיחות לאחר תום תקופת החוק, יבטלו את הוראת ההחזר לעתיד ויקבעו הוראת מעבר. לגבי מי ששילם.

היו"ר י. ארידור:

תלוי מה יהיה סוב הפיחות. אם יהיה פיחות של האחדת שערים, צריך יהיה לתקן את החוק. אם יהיה פיחות של אי האחדת שערים, לא צריך לתקן את החוק. אדם שמשקיע לא יודע מה יהיה מצבו. כששומעים את הדברים, יודעים בדיוק מה מצבו, אבל זה לא כתוב בחוק. לדעתי, אפשר למצוא את המלים שיבטאו את הכוונה בלי להזכיר את המילה פיחות.

י. ברוך:

אם רוצים שחיה ודאות למשקיע, צריך למחוק את הסעיף כולו. לא יהיה החזר.

א. שלום:

אפשר לקבוע כי בחום תקופת החוק שר האוצר יהיה חייב להביא לאישור ועדת הכספים החזר מלא או חלקי.

ח. פנחסוביץ:

לא מקובל לכחוב "שר האוצר חייב להביא".

א. שלום:

אפשר לכחוב: שר האוצר יביא.

פ. גרופר:

פיחות הוא לא מילה מגונה. למה זה כל כך נורא אם יהיה בחוק רמז לפיחות? כולם יודעים שיהיה פיחות, השאלה היא רק מתי.

ע. עלי:

צודק חבר-הכנסת ארידור. צריך לעשות הכל כדי שהדברים יהיו ברורים.

היו"ר י. ארידור:

גנרת פנחסוביץ אמרה שחנסה למצוא נוסח מתאים.

7.11.85

ח. רמון:

אפשר להגיד שישולם רק הפער בין השער היציג בעת ההחזר ובין מה ששולם. המשקיע שילם 2000 שקל לדולר כשהשער היציג היה 1700. אם השער היציג יהיה 2000, לא יקבל החזר.

י. ברון:

אמרתי והדגשתי שההחזר אחרי חקופת החוק הוא לא פונקציה של פיחות כן או לא, הוא פונקציה של נתונים כלליים מסוימים, שאני לא יכול לנבא אותם עכשיו, מצב שיהיה עד מרס 1987 ויחייב או לא יחייב הארכת חוקפו של החוק.

ודאות יכולה להיות רק בשלילה. אם רוצים ודאות חיובית ולו חלקית, זה הנוסח שקיים.

א. ויינשטיין:

מבחינת הצוק הכלכלי האכסולוטי, כמה שונה אדם שהחזיר השקעה חודש אחרי תקופת החוק ממי שהחזיר השקעה חודש לפני תום תקופת החוק? אפשר להבטיח שלא יהיה החזר כפול.

י. ברון:

אם עד גמר הישיבה לא חחזה הצעה שנוכל לקבלה, לא נוכל לשנות מנוסח הסעיף עם התוספת שהצענו.

היו"ר י. ארידור:

אני מבקש מגברת חמר פנחסוביץ עד סוף הישיבה לנסוח למצוא פתרון מניח את הדעה.

י. ברון:

בסעיף 13 דרושה פיסקה נוספת. יש סעיף בחוק שקובע שהחזר כספים נעשה בהצמדה לפי שער המטבע ביום התשלום. זה היה מכוון לאדם שיצא לחו"ל, חזר והביא 100 דולר, ואפשר לשים את האצבע כדיוק על התאריך. בחקנות מדובר על החזר היטל לפי דיווח חודשי, אי אפשר לעשות חשבון יום יום. אם רוצים לחת חמריץ לאוצר להחזיר את הכסף תוך 45 מיום הגשת הבקשה, כמו במס ערך מוסף, צריך שבהחזר לאחר תקופה זו תהיה הצמדה. לצורך הבהרה זו יש להוסיף אחרי המילה "הוחזר" בסעיף 13 לחוק העיקרי: מכוח סעיף קטן (א).

היו"ר י. ארידור:

הוחלט להוסיף בסעיף 12 להצעת החוק - תיקון סעיף 13 לחוק העיקרי - בסעיף 2(ג) אחרי המילה "הוחזר": מכוח סעיף קטן (א).

י. ברון:

סעיף 16 לחוק הוא סעיף הפטור. העירו שצריך בסעיף זה להוסיף: למעט הוראות סעיף 10(ג), כי שם מדובר על החזר ופטור, ואנחנו רוצים גם להחזיר רטרואקטיבית מ-1 באפריל 1985. סעיף ההחזר מופיע רק בחוק החדש, אנחנו מבקשים אפשרות גם להחזר רטרואקטיבי.

היו"ר י. ארידור:

אט החוק בחוקפו מ-13 בנובמבר, מאותו יום שר האוצר רשאי לפטור מחשלוס היטל, אין הגבלה בזמן. לדעתי, התוספת לא דרושה. אני מבקש ממך דמביץ לבדוק אם התוספת נחוצה.

אני הושש טאם כותבים שסעיף זה חוקפו מ-1 באפריל, יכול להיות שיש עוד סעיפים שנצטרך לבדוק ואז מכלל הן שומעים לאו. סעיף כזה עשוי להגביל את שר האוצר בענינים אחרים. אני מבקש ממך דמביץ לבדוק את הדבר, וכפי שיקבע - כך יהיה.

י. ברון:

אני מפרשים את החוק ואומרים שהפטור חל על מי שמקבל כרטיס נסיעה לחו"ל או מקבל הוראה לחברה נסיעות שינפיקו לו כרטיס בארץ.

ח. רמון:

אני שמח שהגעתם למסקנה הזאת. עזרו לכם באמצעות בג"צ.

היו"ר י. ארידור:

משרד האוצר מודיע טאם מקור הכרטיס הוא בחו"ל, הוא ייהנה מפטור מההיטל גם אם הכרטיס הונפק בארץ. זה הפירוש שמשרד האוצר נוהן לחוק. ההנחיות יהיו בהתאם.

ח. רמון:

עלולה להתעורר בעיה משפטית מצד אלה שעבר גביתם מהם את ההיטל שלא כדין. לא הייתי רוצה שחעמדו בפני תביעות. אני מציע לסגור את הענין בדרך משפטית, באישור הועדה. אני מציע לקבוע סעיף בחוק, כדי שלא יהיו תביעות להחזר הכסף עם ריבית והצמדה, שלמרות שגביתם את ההיטל שלא כדין מהיום זה כדין. תכשירו את הטרף.

היו"ר י. ארידור:

ההצעה של חבר-הכנסת רמון היא במקומה. קורה שמשרד ממשלתי נוהן פירוש לחוק ומתברר שהפירוש לא היה נכון, בהחלט מקובל שמקבלים את הפירוש הנכון ליישום מאותו רגע ולהבא, אבל לא מחזירים כספים לרבנות תובעים. זה בהחלט מקובל. אבל יש לכם בעיה, אם לא מכשירים מה שנעשה, יכול להיות שאדם יגיש תביעה להחזר ויזכה.

ח. פנחסוביץ:

אם מדובר באותה שנת כספים, בוודאי יזכה.

היו"ר י. ארידור:

אחם לא רוצים להוסיף סעיף שנותן הכשר, ואני מבין את זה. הבעיה היא כמותית. אם לא התעורר בעיה של תביעות רבות, יכול המצב להשאר כפי שהוא. אם התעורר בעיה, אני מניח שלא תהיה לכם ברירה אלא להגיש תיקון. אם ההערכה שלכם היא שאנשים לא יטרחו להגיש תביעות - - -

מ. ברקת:

יטרחו ויגישו.

7.11.85

היו"ר י. ארידור:

אם צפויה הרבה חביעות, חייבים למען הסר ספק לקבוע שמה שנגבה מיום זה וזה נגבה כדין, אבל מ-13 בנובמבר 1985 המצב שונה. (א. דמביץ: למה רק מ-13 בחודש?) אפשר להקן מהיום.

ז. אמיר:

אדוני היושב ראש, עוד פעם באים לחזק את החזקים ולהחליש את החלשים. יש אנשים בעלי הכנסות גבוהות, הם מהחזקים בחברה הישראלית, להם משפחות בארצות הברית, קנדה או אירופה, והם יכולים לקבל מהמשפחה כסף לכרטיס טיסה. אני מציע לבטל כליל את ההיטל על כרטיסי נסיעה ולעשות צדק עם אזרחי ישראל, ולא שמי שיש לו משפחה בחו"ל יוכל להעזר בה, ומי שאין לו - עליו יוטל כל העול. מי שבורח מהארץ הם מי שיש להם מקלט משפחתי בחו"ל. מי שאין לו מקלט כזה נשאר בארץ. אני מבקש שהאוצר יגיש לנו הצעה לביטול ההיטל על כרטיסי טיסה.

היו"ר י. ארידור:

האוצר רצה לבטל את ההיטל, אבל ההצעה לא היתה מקובלת על ועדת השרים לענייני כלכלה.

א. אבוחצירא:

אין ספק שההיטל בשעור 20% אינו עושה צדק בין אזרחי ישראל. רוב האנשים אינם יכולים להתחמק מחשלומו 20%, אבל יש מי שיכולים למצוא את הדרך. זה יוצר אי שוויון. אם רוצים היטל - שכל היוצא מן הארץ ישלם 20% על הכרטיס; אם לא - צריך לבטל את ההיטל הזה. אני מבין שהאוצר צריך לגבוח יותר כסף, אבל צריך למצוא דרך שתבטיח שוויון.

ועדת השרים לא הסכימה להצעה האוצר לבטל את ההיטל. לוועדת הכספים יש לא פחות הבנה מאשר לשרים שעסקו בנושא זה. אפשר לבוא בהצעה לאוצר לבטל את ההיטל לכולם, ולא רק למי שמקבל כרטיס מחו"ל. ועדת הכספים יכולה לעשות סדר וצדק בנושא זה. למקביל אפשר להגדיל קצת את מס הנסיעות.

אני מציע הצעה להצבעה לבטל את ההיטל בשעור 20%. אם תתקבל ההצעה, אציע להגדיל את זמם הקצוב, כדי שלא ירדו הכנסות האוצר. ביציאה מהארץ כל אדם נדרש להוכיח ששילם את מס הנסיעות. לא דורשים הוכחה לתשלום ההיטל.

בישיבה ראשונה בנושא זה אמר הממונה על הכנסות המדינה שהתחזית היתה הכנסה של כ-20 מיליון דולר. ההכנסה בפועל היא כ-11 מיליון. אני מעדיף שבמקום 114 דולר מס קצוב ישלמו 125 או 130 דולר, אבל זו תהיה הכנסה בטוחה.

היו"ר א. שפירא:

האוצר הציע שהמס הקצוב יהיה 200 דולר.

פ. גרופר:

למה לא לבטל את זה בכלל? בשביל לקבל 11 מיליון דולר צריך להטיל מס נסיעות?

א. אבוחצירא:

אני מוכן להצטרף להצעתך. עשרות פעמים הצעתי הצעות חלופיות במקום מס נסיעות. מדברים על הסכון בדולרים, וכולנו יודעים שלא חוסכים דולרים. האוצר מפחד ללכת בנושא זה עד הסוף, אף כי זה הדבר הטוב ביותר. הצעה להצבעה! לבטל ההיטל בשעור 20% על כרטיסי נסיעה ואחר כך לדבר על המס הקצוב.

ח. רמון:

אם האוצר יסכים לבטל את ההיטל על כרטיסי נסיעה בלי להעלות מס נסיעות קצוב, אני חומך. אבל אם האוצר יגיד שהאלטרנטיבה היא מס קצוב של 200 דולר, אני אחנגד ואעדיף את המצב הקיים.

המטרה היא שישראלים לא יצאו מהארץ ולא יוציאו דולרים. בקיץ היתה ירידה ב-50% בנסיעה לחו"ל. (פ. גרופר: בגלל המצב הכלכלי). גם אנשים במצב כלכלי טוב ביטלו נסיעות בקיץ.

אם האלטרנטיבה היא המצב הקיים או ביטול ההיטל והעלאת המס הקצוב ל-200 דולר, אני בעד המצב הקיים. אני רוצה שיהיה הבדל בין מי שטס לארצות הברית במחלקה ראשונה ובין מי שנוסע לקפריסין. אני לא מבין את הסוציאליזם של חבר-הכנסת אמיר ואת הדאגה לחלשים של חבר-הכנסת אבוחצירא.

אם אדם מקבל כרטיס מחו"ל, הוא לא מוציא דולרים מהארץ. זה כבר רווח, הכנסה במטבע חוץ.

אני מחנגד בכל חוקף לביטול ההיטל על כרטיסי נסיעה אם במקביל לכך יעלו את המס הקצוב. זה דבר אנטי חברתי. (ז. אמיר: מדובר על 125 דולר). אתה מדבר על 125 דולר, האוצר מדבר על 200 דולר. מהנסיון למדתי שב-99% מהמקרים מתקבל מה שרוצה האוצר.

ז. אמיר:

ככנסת הקודמת היו חברים שכופפו יד לאוצר. כאשר סיעת המערך בוועדה אתה לא נותן יד.

י. ארידור:

רציתי לבשר לוועדה שגברת חמר פנחסוביץ בעזרתו של מר דמביץ הצליחו לבצע את הבלתי אפשרי, לנסח סעיף שעונה לבעיה שהתעוררה.

היו"ר א. שפירא:

חבר-הכנסת ויינשטיין מבקש החייעצות סיעתית. כעיש בקשה כזאת, אני תמיד מכבד אוחה. לא תהיה היום הצבעה על התקנות, אבל נסיים את הדיון על התקנות. אם יש דברים שחבר הכנסת ויינשטיין מערער עליהם ובגללם הוא מבקש החייעצות סיעתית ורוצה פגישה עם שר האוצר, אפשר לדבר עם שר האוצר.

א. ויינשטיין:

אחמול ביקשתי הבהרות ולא קיבלתי, אם חבר ועדה מעלה נקודה, אפשר לצלצל אליו הביחה - -

י. ברונ:

רק כאן. מה שלא נעשה כאן - זה לעחונות.

א. ויינשטיין:

רציחי לדעת מה נעשה בענין מלונאות ותיירות. אני מבקש התייעצות סיעתית ופגישת סיעה עם שר האוצר. אני מבקש חקובה בכחב.

י. ברונ:

אני לא רוצה להשיב בכחב.

א. ויינשטיין:

אני מבקש לכתוב בתקנות שכל הייצואנים שווים. זו קביעה לגיטימית אחרי החלטת הממשלה.

היו"ר א. שפירא:

אין חובה על הממונה על הכנסות המדינה, או מנהל המכס, או נציב מס הכנסה, להתקשר בלילה לחבר ועדת הכספים בביחוי. יש 24 חברים בוועדת הכספים, אי אפשר להתקשר אליהם הניחה. זאת אני קובע כיושב ראש.

כל הצעה שהיא הצעה סופית של מינהל הכנסות המדינה, תינחן בכחב. זכותו של חבר ועדת הכספים לבקש זאת. אחרת עלולות להיות אי הבנות. אם יש דיון ובו הממונה על הכנסות מציע הצעה, זכותו של חבר ועדת הכספים לבקש את ההצעה בכחב.

י. ברונ:

בוודאי.

היו"ר א. שפירא:

חבר-הכנסת רמון אמר שבסופו של דבר האוצר חמיד מצליח. (ח. רמון: ברוב המקרים). אבל הועדה איננה חותמת גומי.

חבר בוועדה יכול לבקש התייעצות סיעתית, אבל דיקטטורה לא תהיה בוועדה. התייעצות סיעתית אפשר לקיים עד יום שני, ובישיבה אפשר להצביע נגד ההצעה, אבל לא יכתיבו לוועדה אם לדון או להצביע.

ע. עלי:

ההצעה לבטל היטל על כרטיסי נסיעה ובמקביל להגדיל את המס הקצוב, היא לא פרוגרסיבית. לא יתכן שאדם שעושה סיור באלפי דולרים לארצות הברית או למזרח הרחוק או לאוסטרליה ישלם אותו סכום שמשלם מי שיוצא לשבוע ללונדון. אם אדם מקבל כרטיס מחו"ל, האוצר נהנה כי אין הוצאה של מטבע חוץ. אחמוך בביטול ההיטל אם במקביל לא יעלה מס הנסיעות הקצוב.

התיירות היא ענף שמכניס מטבע חוץ ולא צריך לקפח אותה לעומת התעשייה. אותן הקלות שניתנות לייצוא תעשייתי צריך לחת גם לתיירות.

י. ארצי:

אני מבקש לדעת מה הכוונה - אם המס הקצוב ישאר 100 דולר ונוסף לזה יהיה היטל בשעור 20% על כרטיסי נסיעה, או שצפויים שינויים במס לפי העונות?

פ. גרופר:

שאלה למר ברוך. אם נכון שהגביה של ההיטל הייתה כל כך נמוכה, למה לא לשקול ביטול הענין כולו? לא חשלום של 100 דולר עוצר היום אדם מלנסוע אלא המצב הכלכלי הקשה, השחיקה בשכר.

היו"ר א. שפירא:

כאשר האוצר הגדיל את מס הנסיעות, היו לו שתי כוונות: א. שייצאו מחוץ אנשים לחו"ל כדי שיוציאו מחוץ מטבע חוץ; ב. באותו זמן הייתה אינפלציה גדולה והאוצר רצה לגבות יותר מיסים. הצעתי בוועדה, שאם הכוונה לא להוסיף מס אלא שלא יוציאו לחו"ל מטבע חוץ, נקבע שלא קונה את ההקצבה של מטבע חוץ, 1000 או 800 דולר, לא יגבו ממנו את המס. כמו שמסחרים מההיטל את מי שמקבל כרטיס נסיעה מחו"ל, ישחררו גם אדם שלא קונה בבנק את ההקצבה של מטבע חוץ. האוצר לא קיבל את ההצעה, כי האוצר מעונין גם במס.

א. שלום:

החוצאה של הצעה כזאת היא עליה בשוק השחור.

היו"ר א. שפירא:

אנחנו רואים מה המצב בשוק השחור. שוק שחור יהיה תמיד.

האוצר הציע לוועדת השרים לכלכלה לבטל את ההיטל על כרטיסי נסיעה, והועדה לא קיבלה את ההצעה, יכול להיות שהיום גם האוצר לא מעונין בזה. אני חושב שיותר טוב להגדיל את המס הקצוב מ-114 ל-200 דולר ולבטל את ההיטל.

אל נגזים בהשפעה של המצב הכלכלי. אם אנשים לא יצאו לחו"ל בחודשים יולי - ספטמבר הרי אז עוד לא השפיע המצב הכלכלי. נכון אמר חבר-הכנסת רמון, כשהמס הוא 300 דולר ונוסף לזה יש היטל בשעור 20% על מחיר הכרטיס, אנשים לא יכולים לצאת. טועה מי שחושב שאנשים לא נוסעים היום בגלל המצב הכלכלי. אי אפשר להשיג מקום במטוס לאירופה, הכל תפוס לשבועות. (פ. גרופר: חקופה של כריסטמס, יש צליינות).

אם ועדת השרים לא קיבלה את ההצעה לביטול ההיטל, זה לא מחייב את ועדת הכספים. אני יודע שהממונה על הכנסות המדינה יעמוד היום על ההחלטה של ועדת השרים לכלכלה, אבל הכנסת היא מעל ועדת השרים לכלכלה והיא יכולה להחליט.

חבר-הכנסת רמון מציע שמי שנוסע במחלקה ראשונה ישלם יותר. אתה צודק, אבל רק מעטים מאד נוסעים במחלקה ראשונה, שכן שם יותר משבעה מקומות. (ח. רמון: אבל אם הכרטיס עולה 4000 דולר בטיסה לניו-יורק, הם מכניסים יותר ממאה נוסעים בג'מבו). אלה שנוסעים במחלקה ראשונה לא איכפת להם לשלם יותר.

הטיסה לארצות הברית עולה היום 590 דולר, ורוב הנוסעים נוסעים עכשיו לארצות-הברית, מעטים נוסעים לאירופה. 20% על 600 דולר - 120 דולר. אם המס הקצוב יהיה 200 דולר ויבוטל ההיטל, הנוסע יחסוך.

ח. רמון:

מדוע מי שסס ליוון צריך לשלם מס 200 דולר? הסיסה לקפריסין עולה 200 דולר, ועל זה צריך לשלם 114 דולר מס נסיעות.

ז. אמיר:

אפשר לקבוע שהמס על נוסע לאירופה יהיה 100 דולר.

היו"ר א. שפירא:

אני בעד ביטול היטל נסיעות והעלאה המס הקצוב. אפשר לקבוע שהמס יהיה 150 דולר בנסיעה לאירופה ו-200 דולר למקומות אחרים. חבר-הכנסת רמון אמר שקבעו את המס כדי שיסעו פחות. רוב התיירות מישראל היא לא לאוסטרליה. אם אתה רוצה שיוציאו מהארץ פחות דולרים, צריך לקבוע שהמס יהיה 200 דולר. למה צריך להעניש את מי שנוסע לארצות הברית?

ח. רמון:

זה לא עונש. הוא נוסע יותר רחוק, ישלם יותר. זה פרוגרסיבי. מי שסס לקפריסין, מוציא פחות דולרים מהארץ. בנסיעה לארצות הברית מוציאים יותר דולרים. אני רוצה שיהיה קשה יותר לנסוע לארצות הברית מאשר לקפריסין.

היו"ר א. שפירא:

אפשר לקבוע שמי שלא קונה את ההקצבה של 800 דולר יהיה פטור מהיטל נסיעות.

ס. אלחנני:

זו היחה ההצעה המקורית. זה פותר גם את הבעיה של העולים החדשים.

א. אבוחצירא:

אפשר לבטל את ההיטל ולהוריד את ההקצבה ל-700 דולר.

א. שלום:

כאשר מדברים על היצוא והתיירות, שהם בלב ליבה של הבעיה שלנו, הרבה פעמים מחעלמים מהנוסא. עכשיו מדברים על נושא שאיננו חיוני ביותר, ובכל זאת אין לאיש האומץ לומר שזו שעה חירות וצריך למנוע הוצאות ובזבוז מיותרים.

אם ההיטל קשה לגבייה ויש אקיפה, אני מציע לבטל את ההיטל ובמקום זה להוסיף 60 דולר למס הקצוב. השינוי יכול להיות בין אפס ל-20 דולר: מי שנוסע למקום רחוק ירויח 20 דולר, מי שנוסע למקום קרוב תהיה לו אולי הוצאה נוספת של 20 דולר. זה סכום קטן בהשוואה להוצאות כיוול בחו"ל. הוצאה של 20 דולר לא תקבע את ההחלטה אם לנסוע או לא לנסוע. אני מציע להאחד על ההצעה להוסיף 60 דולר למס הקצוב. יכול להיות שההכנסה לאוצר תהיה קצת יותר קטנה, אבל תהיה זו הכנסה בטוחה.

י. ארצי:

ההצעה שנשמעה כאן בעקיפין היא קודם כל לשמור על השיטה. הגביה של ההיטל על כרטיסי נסיעה לא כל כך טובה, אבל הציבור החרגל שצריך לשלוח סכום אחד קבוע וסכום אחד צמוד למחיר הכרטיס. אני מציע לשמור על השיטה הזאת. אני מציע שהמס הקבוע ישאר כמו שהוא היום, ואילו בהיטל יהיו שני שעורים - 10% ו-20%. על כרטיסים שמחירם עד 200 דולר, זה המכסימום בטיסות לאירופה, ההיטל יהיה בשעור 10%, מעבר לזה - 20%. יחד עם זאת יבטיח האוצר לשמור על השעורים האלה במשך שנה.

זה לא עונה על הבעיה של התחשבות עם סוכני נסיעות, אולי זה מוסיף סיבוך נוסף כי יהיו שני שעורים, אבל זה הרבה יותר צודק כלפי האזרח. שיטה כזאת גם המנע החחמקות, כי ההפרש בהיטל על הכרטיס הוא קטן - 10%. כדאי להתגבר על הבעיה הטכנית וללכת בכיוון זה.

י. ברון:

אמנם הצענו לבטל את ההיטל על כרטיסי נסיעה בשעור 20% ולהגדיל את המס הקצוב, אבל שמענו את הדעות בועדת השרים לכלכלה, שמענו גם הדיס בציבור. האוצר השחכנע שיש להשאיר את ההיטל כמו שהוא ולהשאיר את המס הקצוב כמו שהוא. לכן אני מבקש לקבל את ההצעה שלנו ללא שינויים.

אני רוצה להזכיר שפרט לסעיף אחד שמחפשים לו נוסח, אנחנו עומדים כבר אחרי הצבעה ואף אחד לא ביקש שינויים.

היו"ר א. שפירא:

יש שתי אפשרויות: או שמתלכדים ומצביעים בעד הצעה האוצר - 20% היטל על כרטיסי נסיעה ו-114 דולר מס קצוב, או שמתלכדים על ההצעה של חבר-הכנסת אפרים שלום - ביטול ההיטל והעלאת המס הקצוב ל-175 דולר (114 מליון 60).

א. אבוהצירא:

הצעה שלישית: כדי למנוע הפלייה, לבטל את ההיטל לכולם, לא רק למי שמקבל כרטיס מחו"ל.

י. ארצי:

אני מבקש להעמיד גם את הצעתי להצבעה.

פ. גרופר:

הצעתי לבטל בכלל את מס הנסיעות.

היו"ר א. שפירא:

אי אפשר להצביע על שלושים הצעות. או שמתלכדים על הצעה אחת או שתי הצעות, או שנלך להצעה האוצר. אני מציע שהמס הקצוב יהיה 175 דולר, וההיטל יבוטל.

פ. גרופר:

מתנגד.

ח. רמון:

אני מציע להעמיד להצבעה את הצעת הממשלה מול הצעות אחרות. אם הצעת הממשלה חיפול, נדון בהצעות אחרות.

היו"ר א. שפירא:

הצעת הממשלה היא מס קצוב בסך 100 דולר פלוס היטל בשעור 20% מכחיר הכרטיס.

ה צ ב ע ה

4 - בעד הצעת הממשלה

4 - נגד

ח. רמון:

מבקש הצבעה חוזרת.

היו"ר א. שפירא:

נצביע שוב.

ה צ ב ע ה

6 - בעד הצעת הממשלה

2 - נגד

הוחלט לקבל הצעת הממשלה

א. אבוחצירא:

היושב ראש הטעה את הועדה. בהצבעה ראשונה היו שלושה בעד הצעת הממשלה, כולל היושב ראש, וארבעה נגדה. ההצבעה השנייה הייתה בלתי חוקית.

היו"ר א. שפירא:

צרפחי את קולי. אני אף פעם לא מצביע נגד הצעת ממשלה, כל עוד זה לא פוגע בעניני דח.

אנחנו עוברים לחקנות.

י. ברון:

יצוא, התקנות לפטור מהיטל על שירותים מיובאים ונכסי חוץ מתייחסות לייצואנים של טובין, חברה/בתי מלון, ייצואני צמחי נוי, ייצואנים של שירותי חכנון וקבלנות.

התקנות שהונחו לפני הועדה נכתבו שלשום ואחמול, רק בשעות הערב אהמול הצלחנו לקיים דיון נוסף עם הכלכלנים של משרד החירות והכלכלנים באגף החקציבים כדי אם בענין מסוים צדק ענף החירות ואני טועה, או שאני צודק והם טועים. הברור הסתיים מאוחר בלילה, ואני מצטער טעקב כך שינויים קלים בחקנות אינם מופיעים בכחב ואצטרך להביא או חס בעל פה. היועץ המשפטי לוועדה יחד עם יועצים משפטיים אחרים בוודאי יגישו את הנוסח המתוקן, אם יאושר.

בעמוד הראשון חמצאו הגדרות מי יהיו זכאים להחזר היטל בשל סוגי שירותים מיובאים או נכסי חוץ. ייצואן לפי הגדרות אלה יהיה זכאי להחזר "אם הוכח להנחה דעתו של המנהל" - מנהל המכס - "כי השירות הוא אחד מאלה או שהחלום עברו הוא אחד מאלה, לפי הענין, ובלבד שאינו שירות קרקע: (1) עמלוח לסוכן או לנציג מסחרי של ייצואן; (2) חמלוגים המשחלמים חמורה שימוש בידע; (3) שירות פרסום בחוץ לארץ, למעט הדפסח קטלוגים, מחירוניים וכיוצא באלה; (4) חשלום עבור החקנה, החסנה, הפעלה חקינה או הצגה ברגים של טובים שיצא ייצואן; (5) עריכת הערוכה, חצוגה או יריד בחוץ לארץ; (6) הוצאות החזקה של סניף או נציגות בחוץ לארץ של ייצואן, למעט חשלום משכורת וכיסוי הוצאות לעובד העובד בסניף או בנציגות חקופה קצרה מחודש ימים; (7) אגרות רישום המשתלמות בשל רישום בחוץ לארץ של פטנט, מדגם, סימן מסחרי או אישור חקן למוצר".

החקנות האלה הן על דעתם ובהסכמתם המלאה של כל הארגונים הכלכליים, חוץ מיוצא מן הכלל אחד, שנציגו הופיע היום לפני הועדה. תה"ל ביקשה חזר רטרואקטיבי מ-13 בנובמבר של היטל על עמלות, ואילו ההצעה היא להחזר מ-1 באפריל 1985.

א. קרשנר:

צלצלו מהחאחדות התעשיינים וביקשו להכניס בתי חוכנה להגדרה של ייצואנים.

י. ברון:

אי הכנסחם למסגרת ההגדרה היא בהסכמתם של בתי החוכנה.

א. קרשנר:

הם אמרו שרוב בתי החוכנה רוצים להכלל בהגדרה.

י. ברון:

אני לא יודע מה כל אחד רוצה, אבל אני מדבר על סמך סיכום בפרוטוקול.

לגבי ייצואן שהוא מפעיל ביה-מלון קבענו שיהיה זכאי להחזר ההיטל "אם הוכח להנחות דעתו של המנהל שהחלום עבור השירות הוא עמלה לסוכן או לנציג מסחרי של הייצואן, לסוכן נסיעה בחוץ לארץ או לרשת הזמנות בינלאומית, או חמלוג המשחלם חמורת שימוש בידע, בשם, או בסימן מסחרי".

בחחילת הדרך לא כללנו שלושה סוגים של הוצאות: פרסומה, החזקת משרדים, חערוכות וירידיס. הסיבה היחה שרצינו לשמור על העקרון כי כל מי שמוכר לאוצר דולר ומקבל חמריץ בדרך זו או אחרת, אם הוא משהמש בשקלים שקיבל לרכישת דולר כדי לשלוח אותו לחו"ל, צריך לשלם היטל. זה פשוט החזר החמריץ.

לפיכס אמרנו מה שאמרנו לבחי החוכנה, והדברים החקבלו על דעתס. כמובן שלא אסטנו מאה בחי חוכנה אלא רק אח הנציגות החוקית שלהס, איגוד בחי החוכנה שמסונף להתאחדות התעשיינים. לבחי החוכנה קבעו שעור ערך מוסף 80%. 20% זה חלק די קטן שלא מכסה הוצאות כלליות, רווח, חשלוס בדולרים לחו"ל עבור חומר. ברור שמשלמים בעד שירותים אלה מחוץ הערך המוסף. בחי החוכנה הבינו שלא יוכלו לקבל החזר. אולי יבקשו בעתיד להקטין שעור הערך המוסף ואז יוכלו לבקש פטור. הדבר כדאי כי החמריץ שמקבלים הוא בשעור 11% ובהיטל משלמים 15%.

עד שעות אחר הצהרים אחמול היינו משוכנעים שהוה הדין גם בבחי המלון. 75% ערך מוסף זה שעור די גבוה לכיסוי חשלומים עבור משרדים, לאחר שחשלוס עבור עמלוח מנוכה מהחמורות ולא מקבלים על זה פרמיה. אבל הכלכלנים של משרד התיירות הודיעו בצורה חד משמעית שזה לא נכון, שהחלק של 25% עליו לא מקבלים פרמיה כולל גם תשלומים עבור החזקת משרדים, חערוכות וירידיס ופרסומה, ולכן צריך לחח החזר גם על הוצאות אלה.

אני רוצה להגיד בגילוי לב שזה מקרה די גבולי. השעורים הם נמוכים מאד. מה שמוציאים להחזקת משרד זה אולי 0.5% בענף בכלל, בבחי מלון מסוימים ההוצאה מגיעה אולי ל-2%-3%, אבל זה רק בשלוש רשתות כי לאחרים אין משרדים בחו"ל. אם נקבע ערך מוסף בשעור 75%, הרי זה לא מספר מדוייק.

קיבלתי דעה הכלכלנים של משרד התיירות, ואני מבקש עחה להוסיף שהחזר יהיה גם לגבי שירותי פרסום, חערוכות וירידיס, החזקת סניף בחו"ל. בזה אנחנו עושיט השוואה מלאה בין תעשיה ותיירות.

ענין נוסף עלה אחמול בערב בקשר לסוכני תיירות נכנסת. הם טוענים שהם לא מקבלים שום פרמיה. כדי להביא הרבה חיירים מחו"ל הם צריכים לשלם בעד פרסום בחו"ל, חערוכות וירידיס, לשלם למשרדים בחו"ל. לא ראינו סיבה לא לכלול אותס. אבל הגבלנו, כמו שהקבלנו אח הזכות להחזר לבחי מלון, לפי דרישת משרד התיירות ובהסכמת בחי המלון. קבענו שהזכות להחזר מותנית בכך שהכנסת בית המלון מתיירות נכנסת בשנה המסתיימת במועד תשלום ההיטל. עולה על 100 אלף דולר. לגבי הסוכנים, בהסכמת הצציגים החוקיים שלהס, קבענו הכנסה של לפחות 50 אלף דולר במטבע חוץ מתיירות נכנסת.

שני סעיפים אלה צריך להוסיף לתקנות.

ייצואן פרחי נוי יהיה זכאי להחזר ההיטל "אם הוכח להנחת דעתו של המנהל שהחשלוס עבור השירות הוא חמלוג המשחלם למטפח בחוץ לארץ בשל צמחי נוי".

ייצואן של טוביין יהיה זכאי להחזר אם ייצא לפחות בערך של 10 אלפים דולר לפני הבקשה להחזר. ייצואן של שירותי תכנון וקבלנות יהיה זכאי להחזר רק אם הפחית מחמורות הייצוא שלו את מטבע החוץ ששילם בשל רכישת השירות שהוא זכאי בשלו להחזר. כשהוא מגיש בקשה לחברה לבינוח סיכוני סחר חוץ, הוא כותב שנכנסו מיליון דולר, פחות 400 אלף ששלחו לחו"ל. אם הפחית הייצואן סכום, הוא זכאי להחזר.

ייצואנים של טובין, הברות ייצוא, וייצואנים של שירותי חכנון וקבלנות - וצריך כאן להוסיף משהו גם בענין בחי מלון - על מנת להיות זכאים להחזר גבור המלות ותמלוגים הם צריכים להוכיח שיש הסכם בכתב בין הייצואן לבין מקבל העמלה או התמלוג, וכי קיים יחס סביר בין שעור העמלה או התמלוג לבין הטובין או השירות שיוצאו". אם אדם יגיד שהוא צריך לשלם עמלה בשעור 30% מהמחזור, ברור שזה לא סביר. אנחנו יודעים ששעור העמלה הוא 1% - 2%. ידוע מה המצב בענפים השונים, ובענין זה אני סומך על מנהל המכס. צריך להוסיף שסעיף זה יחול גם על בחי מלון שמשלמים עמלות ותמלוגים.

הטכניקה תהיה פשוטה. למכס יש טכניקה פשוטה, הלוואי ויכולנו לאמץ טכניקות פשוטות כאלה למיסים אחרים. במס תמורות ובמס ערך מוסף יש דו"ח עצמי, אחר כך עושים בקורת.

ר. ברקח:

כל ייצואן יגיש בכל חודש דו"ח ויכתב כמה שילם כהיטל בחודש שעבר. אנחנו נחזיר את הכסף ישר לחשבון הבנק שלו. המסמכים נמצאים בידי הייצואן, וכשאני רוצה לערוך בקורת, אני מבקר. כמו במס ערך מוסף - פעם בחודש מגישים דו"ח, וכשרואים צורך עורכים בקורת - כך ננהג גם בענין זה.

י. ארידור:

מר ברוך, זה לא עולה בקנה אחד עם הפרוצדורה שהצבעת עליה קודם. אם מנהל המכס מחזיר את הכסף אוטומטית, מתקבל שכבר "הוכח להנחת דעתו של המנהל" שהחזר מוצדק, ואז אי אפשר לתקן את הדברים על ידי בקורת.

י. ברנן:

הערה נכונה. צריך לנסח את הדברים על דרך השלילה: לא הוכח להנחת דעתו של המנהל... והוחזר ההיטל, יראו זאת כסכום שהוחזר שלא כדין, לפי הצהרה כוזבת.

לקראת ההצבעה ביום שני נביא נוסח מחוקן ומסודר.

בקשה להחזר חוגש בטופס שיקבע המנהל, והחזר ייעשה תוך 45 ימים מהגשת הבקשה - כמו במס ערך מוסף. כמובן שצריך לנהל חשבון מיוחד לסכומי ההיטל לצורך החזר.

יש הוראה מעבר. ייצואן ששילם היטל בחקופה בין 1 באפריל 1985 ו-12 בנובמבר 1985 יהיה זכאי להחזר. מי שמבקשים החזר רטרואקטיבית מ-1 באפריל עד היום צריכים להגיש בקשה עד 31 בינואר 1986.

אני מבקש שביום ראשון הקרוב יועבר הנוסח הסופי לוועדת הכספים ולחבר-הכנסת ויינשטיין, כדי שלא יהיה צורך לא בהתייעצות סיעתית ולא בפגישה עם שר האוצר.

החקנות הקודמות לפטור לשירותי ייצוא, לפי משבצת 48, בטלות כי הכל נכנס בחקנות החדשות.

תחילת של תקנות אלה ב-13 בנובמבר 1985.

א. שלום:

עדיין עומדת השאלה של חה"ל וגם חברה כמו אגרידב.

היו"ר א. שפירא:

מה קורה אם אדם החזיר השקעה ושכח לבקש החזר ההיטל? אם אדם טעה ושילם מכס יוחר מן המגיע, בסוף השנה הוא מגלה את הטעות, המכס מכיר בטעות ומחזיר לו כסף. על פי החוק צריך להחזיר חוץ 45 יום, אבל ההצמדה היא רק מיום החביעה.

ר. ברקת:

יש הצעה לחיקון החוק וקביעת הצמדה. אבל זה לא יחול רטרואקטיבית.

י. ארצי:

אני מבקש מהממונה על הכנסות המדינה להשיב על בעיה שהעליתי גם במליאה וגם בוועדה בענין פנסיות מגרמניה.

היו"ר א. שפירא:

אני מבקש שוב לשקול, ושוב לשאול בענין זה אם שר האוצר, למרות שאנחנו עומדים אחרי הצבעה, לשחרר מההיטל על נסיעות את מי שלא קונה את הקצבת הדולרים. האוצר ירוויח מזה הרבה מטבע חוץ. בשנת 1984 הוצאו כמעט מיליארד דולר לנסיעות לחו"ל. בדרך זו אפשר היה גם לפתור את הבעיה של עולים חדשים. הם נוסעים להורים ולא צריכים לקנות מטבע חוץ. זה היה נוחן תמריץ לאנשים לא לקנות אותם 800 דולר שהם זכאים לקנות. אין פחד משוק שחור. אנשים יעשו פעמים את החשבון מה כדאי להם.

י. ברונ:

כבר דנו בענין והשיבותי. אנחנו בדעה שמבחינת סך הכל היתרות אין הבדל: אם אני לא יכול לקבל 800 דולר בבנק, אני צריך לקנות במקום אחר. אנשים קונים דולרים מתיירים, דולרים שהתיירים לא מוכרים לבנק.

היו"ר א. שפירא:

אפשר לתת אפשרות כזאת לפחות לעולים חדשים.

ס. אלחנני:

זה היה פותר באופן חלקי את הבעיה של הסטודנטים.

י. ברונ:

בענין היטל נסיעות יש לפני פניות של יושב ראש הוועדה ושל חבר-הכנסת בר-און. הבטחתי להביא את הענין לדיון עם שר האוצר. תהיה התייחסות לנושא כשאחזור מחו"ל.

מה שאמרתי על חה"ל גם על אגרידס וגופים נוספים שעוסקים בייצוא חוכניות, תכנון פרוייקטים. השאלה הייתה רק מדוע החזר הוא רק מ-1 באפריל 1985, ועליה כבר השבתי. אמרנו שאף אחד לא יקבל החזר בעד התקופה שלפני 1 באפריל, יש רק יוצא מהכלל אחד - אלה שנתנו להם החזר על עמלות לייצוא טובין לפי כשבצת 48. צריך לחתוך באיזה שהוא מקום. מי ששילם היטל בשנה הכספית הקודמת, זה כבר חלק מהקלוקולציה שלו, כבר ניכה את זה מההכנסות לצרכי מס.

7.11.85

חשובה לחבר-הכנסת ארצי בענין פיצויים מגרמניה. יש תקנה שמי שרכש פנסיה מחו"ל ומשלם עבורה מחשבון פח"ס-פיצויים, פטור מהיטל. חלק נכבד מהציבור הזה פטור. מי לא פטור? רק מי שאין לו חשבון פח"ס פיצויים, ואלה אינם רבים. יש לנו קושי: אם נפטור אותם - אין לנו אפשרות לפקח.

י. ארצי:

הצעתי שחיה הצמדה.

י. ברוך:

ביקשתי ממנהל המכס לבדוק אפשרות להחקיף תקנה שאומרת: אם אתה רוכש זכויות סוציאליות בחו"ל ואין לך חשבון פח"ס-פיצויים, בבוא העת כשיגיע כסף תוכל לקבל החזר. הענין דורש בדיקה. נבדוק את הענין חוץ חודש, ואני מבטיח שאחרי הבדיקה נביא את הנושא לדיון.

לאחר הפסיקה בבג"צ, אנחנו מבקשים אישרור למצב הקיים: מי שרכש בישראל כרטיס טיסה לחו"ל ששולם עבורו מחו"ל - היה חייב מתחילת החוק הקיים במשך שנה אחת בלבד; מהיום ואילך יהיה פטור מהיטל.

בעקבות ההערה של חבר-הכנסת ארידור הציעו לנו כל מיני ניסוחים. אבל בכל נוסח מדובר בעקיפין על פיחות, כי חייבים לומר שיהיה החזר בשעור מסוים. זה מסוכן, ואני לא יכול להמליץ על הצעה כזאת.

י. ארידור:

אני לא יכול לקבל דאי אפשר למצוא ניסוח מתאים. יש נוסח מתאים, אבל מר ברוך לא מקבל אותו כי מדובר בו על הפרשים בשער יציג. שער יציג הוא מושג מקובל בווקים. אין בזה חידוש. בהרבה חוקים מופיע המושג שער יציג. ואם הוא מופיע, פרוש הדבר שהשער יכול להשתנות, אחרת לא צריך היה לכתוב שער יציג ואפשר היה לכתוב מהו השער. לא הייתי מציע לכתוב בחוק את המילה פיחות, אבל אפשר לכתוב שער יציג. ההתנגדות לנוסח כזה נראית לי בלתי מתקבלת על הדעת.

אם ישאר המצב הקיים, פירוש הדבר שמטילים מס שלא ברור מהו ולא ברור באיזה תנאים הוא קיים או מבוטל. דבר כזה לא מקובל אצלנו בשום חוק. זה ענין עקרוני בחקיקה שמס יהיה ידוע וברור. יש מקרים שטר האוצר יכול לתח פטור אינדיבידואלי, שר האוצר יכול לפטור מקנסות, וזה מקובל. אבל שעצם קיומו של המס יהיה תלוי בשר אוצר או בשר אחר? לדבר כזה אני לא מכיר תקדים. עקרונית אינני מקבל שיטה כזאת של חקיקה. היא גם לא נכונה מבחינה כלכלית, כי כאשר אדם משקיע 15% הוא צריך לדעת אם יקבל את זה בחזרה ובאיזה תנאים. נוכח השיקולים האלה צריך להחגבר על הקושי, מוטב להזכיר שער יציג מאשר ללכת בדרך לא נכונה.

הענין הוא עקרוני. אם מר ברוך עדיין לא שוכנע, הרי יש עוד כמה ימים עד להצבעה על החקנות. אני עומד על כך שלא חיה חקיקה בעניני מיסים שבה שעור המס לא יהיה ברור. זה יכול להיות כתוב בחוק או בחקנות, אבל הדבר צריך להיות ברור.

י. ברוך:

אני רוצה לחזור ולומר כי האלמנטים הקובעים בענין ההיטל הם לא פיחות ולא שער המטבע. היום יש מצב מסוים וכטילים היטל בשעור 15%. מתוך יושר אינטלקטואלי ומתוך דאגה שהדברים יהיו בכל זאת צודקים ומאוזנים, אמרנו שמי שמחזיר השקעה ארצה בתקופת החוק, יקבל החזר ההיטל בערכים ריאליים. מה יקרה אחרי תום תקופת החוק? אנחנו אומרים ששר האוצר יבוא לוועדת הכספים ויציע, לפי המצב, להאריך או להאריך תוקפו של החוק. הענין יסופל בתקנה.

נכון שיש חוקים שיש בהם התייחסות להצמדה לדולר וצפיה לפיחותים. כיום אנחנו ככל האפשר נמנעים מאיזכור של פיחות בחקיקה, כי רוצים ללכת בכיוון של יציבות, לא רוצים ליצור ציפיות. לכן לא נוכל להסכים לסעיף שמלכתחילה אומר ההיפך ממה שאמרנו עד עכשיו.

א. דמביץ:

הענין ראוי לשיקול נוסף.

י. ארידור:

אני מציע שמר ברוך ישב עם היועצים המשפטיים כדי לגבש נוסח מוסכם. יש זמן עד יום שני בשבוע הבא. היום לא נצביע. זהו ענין קונסטיטוציוני לא פחות מאשר ענין כלכלי.

ב. הצעות לסדר היום

י. ארצי:

בפתיחה של ועידת ההסתדרות היתה הפגנה של פועלי אתא. שמעתי מהם דבר, שלא יכולתי לבדוק, שהם ננטשו לחלוטין, בעוד חודש יפסיקו לקבל דמי אבטלה, אין פיצויים, אין פנסיה, שום דבר. הדברים נשמעים מאד מאד חמורים לנוכח ההבטחות שניתנו כי מה שלא יהיה גורל המפעל, ידאגו לעובדים. מדובר באנשים בני 50 - 55. העובדים אמרו שרק מעטים מהם מצאו עבודה במקצוע או במקצועות קרובים. אלה שדיברו אתי טענו שלא מציעים להם שום דבר.

חובתנו המוסרית היא לעמוד על המצב כהוויתו.

היו"ר א. שפירא:

לפני מספר חודשים קבענו ועדת משנה לענין אתא. לא מקובל אצלנו שאיש אופוזיציה יהיה יושב ראש ועדה, אבל כיוון שחבר-הכנסת צבן התענין בנושא מיניתי אותו להיות יו"ר ועדת המשנה. לפני שבוע שאל חבר-הכנסת צבן אם הוא יכול לחדש את פעילות הוועדה הזאת, מאחר שיש בעיות בענין תנאים סוציאליים ופיצויים. השבתי בחיוב. אני מציע לחבר-הכנסת ארצי לדבר עם חבר-הכנסת צבן, הוא יפעיל את ועדת המשנה ולאחר מכן הנושא יבוא למליאה ועדת הכספים.

ג. תקנות מס הכנסה (שווי השימוש ברכב) (תיקון), התשמ"ו-1985
(מכתב שר האוצר מיום 27 באוקטובר 1985)

י. ברוך:

נקבע שאדם משלם מס לא רק על השכר אלא גם על טובת הנאה שהוא מקבל מרכב צמוד שהמעסיק מעמיד לרשותו. עד עכשיו היינו עושים עידכון אוטומטי לפי המדד אחת לשלושה חודשים. פעם אחת ויחידה עידכנו מעבר למדד, לפני שלושה או ארבעה חודשים, כי בפעם שקדמה לה לא היה עידכון מלא. אמרנו אז לוועדה הכספית כי בעידכון הבא, ב-1 באוקטובר, נכלול 1/12 מדי חודש בחודשו מ-25% מההיטל על הרכב, כי מי שנהנה מהרכב צריך גם להשתתף בהיטל.

עלחה השאלה אם מעדכנים עכשיו לפי מדד המחירים, לפי ההתייקרות בהוצאות החזקה רכב או בכל שיטה אחרת. הגענו למסקנה לבקש עכשיו עידכון רק לפי ההיטל ולא יותר מזה. בקונספציה רואים את ההנאה מהרכב הצמוד כחוספת לשכר, וגם ממסים אוחה כמו את השכר. מ-1 ביולי יש הקפאה ואף ירידה בשכר, עידכון מדרגות המס לא ביטל את השחיקה כולה אלא עוד השאיר שחיקה מכוימת בשכר. לו עידכנו את שווי השימוש ברכב לפי המדד, אדם היה מביא הביחה פחות שכר למרות שלמעסיק שהוא בעל הרכב החזקה הרכב לא עולה יותר אלא פחות, ירד מחיר הדלק, שווי הרכב ירד.

מה שאנחנו מביאים לוועדה לאישור זה העידכון שהבטחנו: הכללת 25% מההיטל על רכב, בארכים ריאליים שיעודכנו מדי שלושה חודשים לפי המדד.

י. ארידור:

לא מטילים את ההיטל על המשמש ברכב?

י. ברון:

לא.

ס. אלחנני:

כאשר הוטל היטל רכוש היה ברור שבעלי הכנסות שהוקפאו ונשחקו, ולחלקם הרכב משמש לעסקים, צריכים לשלם את מלוא היטל הרכוש. נציב מס הכנסה מר רבינוביץ אמר אז: "היטל רכוש מוטל מאוגוסט. בעידכון הבא, בנוסף לעליית המדד, נוסיף אחד חלקי שנים-עשר של היטל הרכוש".

אשר להצמדה, התקנות מחייבת הצמדה למדד המחירים לצרכן. נדמה לי שבענין זה אין שיקול דעת. הצמדה למדד הוצאות רכב לא קיימת לא בחוק ולא בחקנות.

נכון שהוצאות החזקה רכב לא השתנו, ואילו המדד עלה מ-1 ביולי בשעור 52%. כאשר הוצאות החזקה רכב עלו יותר מאשר המדד איש לא דיבר על מדד החזקה רכב. במשך עשר השנים שאני מטפלת בנושא לא דיברו על זה. צריכה להיות סימטריה - אם הצמדה למדד היחה נכונה כל השנים, היא נכונה גם עכשיו.

אחס מכניסים בחישוב רבע מהיטל הרכוש. מי שיש לו רכב צמוד הוא בדרגת הכנסה בינונית ומעלה. בדרגת הכנסה נמוכה אין אדם מקבל רכב צמוד. לבעל רכב צמוד יחשבו רבע מההיטל ומה שיצטרך לשלם יחלקו ל-12 חלומים, ואילו שכנו יצטרך לשלם 900 אלף שקל היטל רכוש בבת אחת.

החישוב שעשינו איננו מובן לפי שום צורת עידכון.

י. ארידור:

לא בדקתי אם התקנות מסמיכות לשנות את צורת ההצמדה.

א. דמביץ:

לכן יש צורך בהוראת שעה.

י. ארידור:

עקרונית צודק מר ברוך: אם הוצאות החזקה רכב לא עלו, אין הגיון להעלות את המיסוי על ההנאה מהרכב ב-50%. אשר להשוואה בין אלה שמשחמשים ברכב צמוד ואלה שמחזיקים רכב, הרי אני הייתי נגד היטל רכב בכלל. אי אפשר להקן עוול אחד על ידי כך שעושים עוול שני. צריך לבטל היטל רכב על הכל.

ס. אלחנני:

צריך לקחת בחשבון $\frac{1}{12}$ מההיטל, ולא $\frac{1}{12}$ מרבע ממנו.

היו"ר א. שפירא:

אני מעמיד להצבעה את התקנות לפי הצעה האוצר.

ה צ ב ע ה

אושרו תקנות מס הכנסה (שווי השימוש ברכב) (הוראת שעה), התשמ"ו-1985

הישיבה ננעלה בשעה 13:10